

ALPINANLEGGENES LANDSFORENING OG NORSKE FJELL

Oppdatert 22.september 2020

1.0
SMITTEVERNVEILEDER – COVID19
Denne veilederen skal sørge for en sikker
åpning og drift av alpinanleggene og
tilknyttede næringer når vintersesongen
2020-2021 i Norge starter

Innhold

Innledning.....	2
Ansvar.....	3
Spesielt for ansatte.....	4
Smitteforebyggende tiltak for ansatte og gjester	5
Vurdering av egen helsetilstand.....	5
Karantene	5
Tre grunnpilarer for å bremse smittespredning.....	6
Personer som ikke kan være fysisk til stede i anleggene	6
Personer som kan være fysisk til stede	6
Hvis en i husstanden til en ansatt eller gjest er syk	6
Rutiner ved påvist smitte i anlegget – samarbeid med kommunen	6
God hånd- og hostehygiene reduserer smitte	7
Godt renhold og vaskerutiner	7
Munnbind	8
Skianlegget	8
Registrering av besøkende/ansatte og smittesporing	9
Kapasitet i anlegget –Vurdere maks antall besøkende	9
Heisområdet.....	9
Skiheis.....	9
Ski og utstyrsutleie	10
Skiskole	10
Skirenn/konkurranser/treningsamlinger	10
Skipatrolje.....	10
Transport - skibusser og skitaxi	11
Serviceområder og butikker	11
Garderobe og dusjanlegg	12
Cafeer, restauranter, barer, afterski, varmestuer utearrangementer og kjøkken.....	12
Arrangementer	13
Kommunikasjon.....	13
Hovedbudskap.....	13
Informasjon til gjester og forhåndsbookinger fra Norge og andre land	13
Kilder og nyttige nettsider	15
Sjekkliste for godt smittevern	16
Risikovurdering av arrangementer.....	17

Innledning

12. mars innførte regjeringen omfattende smitteverntiltak for å bekjempe covid-19. Alpinanleggene i hele landet stengte ned.

Samfunnet er gradvis åpnet opp, samtidig som det er behov for høy bevissthet om smittevern for å hindre lokale utbrudd og større nasjonale utbrudd.

Vintersesongen 2020-2021 nærmer seg. Vi i alpinnæringen og fjelldestinasjonene i Norge er opptatt av å legge til rette for en trygg og best mulig sesong slik at både gjester, ansatte og lokalmiljøene opplever trygget. Vi har alle et ansvar for å bidra til å begrense smitte, beskytte de mest sårbare blant oss, og bidra til at aktiviteter og næringsliv kan holdes i gang.

Vi i Alpinanleggenes Landsforening og Norske Fjell har derfor valgt å utarbeide en smittevernveileder basert på Folkehelseinstituttets mal, og øvrige veiledere fra helsemyndighetene og eksisterende bransjestandarder.

Veilederen skal bidra til å ivareta en sikker drift av store og små alpinanlegg og tilknyttede næringer i alpinbaserte destinasjoner over hele landet.

Det vil alltid være en risiko for smitte og at det kan oppstå smittetilfeller selv om det er utøvd godt smittevern. Våre smitteforebyggende tiltak skal bidra til å redusere risikoen.

Arbeidsgruppen for veilederen har bestått av:

- Camilla Sylling Clausen, generalsekretær – CEO, Alpinanleggenes Landsforening
- Helge Bonden - styreleder ALF og destinasjonssjef Skistar Trysil.
- Odd Stensrud - nestleder styret ALF og daglig leder Alpinco
- Marius Arnesen - styremedlem ALF og resort manager Norefjell

Veilederen er utarbeidet med smittevernfaglige råd fra kommuneoverlegene i Hemsedal og Trysil, Camilla Cecilie Underland og Hanna Sofia Rydlöv.

Vi har fått bistand fra rådgivningsfirmaet First House i utarbeidelse av veilederen.

Ansvar

- **Ledelsen i anleggene er selv ansvarlig for at drift skjer i samsvar med gjeldende lover og regelverk.**
- Ledelsen er ansvarlig for å sikre en forsvarlig drift som tar hensyn til smittevern, og plassere ansvar for ulike oppgaver i forbindelse med smittevernradene, Jf. forskrift om smitteverntiltak mv. ved koronautbrudd (covid-forskriften), § 15b, 14a om serveringssteder, og §13 om arrangementer.
- Ledelsen bør vurdere om anlegget skal utarbeide ROS-analyse som også tar hensyn til konsekvensene av nedstenging i kortere eller lenger perioder som følge av økende smitte lokalt eller nasjonalt. ROS-analyser kan gjennomføres med enkle virkemidler.
- Planer for smittevern må tilpasses lokale forhold etter råd gitt i denne veilederen, og i samarbeid med kommunen/kommuneoverlegen. Pandemien kan bli langvarig. Ulike faser av pandemien og ulik smittespredning i landet vil kunne kreve tilpassede tiltak.
- Ledelsen må sørge for nødvendig opplæring og informasjon til ansatte og gjester, og at dette løpende blir fulgt opp i driften.

Det er tre grunnpilarer for å bremse smittespredning som skal følges overalt:

1. Syke personer skal holde seg hjemme
2. God hånd- og hostehygiene og godt renhold
3. Holde 1 meters avstand til andre enn sine nærmeste og generelt redusere kontakt mellom personer

Det aller viktigste smitteverntiltaket er at syke personer holder seg hjemme. Hostehygiene og avstand er avgjørende for å begrense dråpesmitte, mens håndhygiene, og spesielt å unngå å ta seg i ansiktet med urene hender, er viktig for å hindre kontaktsmitte. Økt fysisk avstand mellom mennesker reduserer muligheten for smitte, også før symptomer på sykdom oppstår.

Generelt

- **Det skal utpekes smittevernansvarlig(e) i hvert anlegg, og evt. Hver avdeling i anlegget.**
- Ledelsen og smittevernansvarlig i hvert enkelt anlegg har et særskilt ansvar for å holde løpende dialog med kommunen og kommunelege, være oppdatert på smittesituasjonen i sitt lokalmiljø og følge gjeldende råd og krav fra myndighetene og bransjeorganisasjonene.
- Det skal legges til rette for at ansatte kan holde avstand til andre ansatte og kunder, etableres faste skift, unngå samtidige pauser, primært utendørs møtepunkter, unngå felles mat og drikke etc.

Informasjon

- Ledelsen/smittevernansvarlige i virksomheten skal til enhver tid holde seg og ansatte oppdaterte på råd og veiledning fra myndighetene.
- Ledelsen/smittevernansvarlig i virksomheten skal regelmessig informere, og ved behov kurse ansatte om nye smittevern-, renholds- og hygienerutiner.
- Alt personale skal ha gjennomgått opplæring for å kunne informere gjestene om smittevernrutiner. Dette bør dokumenteres for å sikre etterprøvbarehet.
- Ledelsen har ansvar for å sørge for nødvendig informasjon og veiledning til gjester om smitte- og hygienerutiner.
 - Gjester skal informeres før ankomst via hjemmeside, sosiale medier, i bookingbekreftelse om dette er mulig, og gjerne henvises til kommunens

hjemmesider for oppdatering om smittesituasjonen lokalt, og nasjonale regler for smittevern og karantene

- Ved ankomst til anleggene skal smittevernreglene fremgå av TV-skjermer og plakater etc.

Arbeidsgiveransvaret

Ledelsen har ansvar for å risikovurdere arbeidsmiljøet, inkludert farer og problemer som kan oppstå som følge av smitte.

Ledelsen må utarbeide en beredskapsplan og sørge for nødvendig kontinuitetsplanlegging, og iverksette tiltak for å hindre smittespredning (ROS-analyse).

Som arbeidsgivere skal ledelsen også risikovurdere arbeidsmiljøet med tanke på risiko for smitte.

Basert på risikovurderingen skal arbeidsgiver utarbeide en plan, og iverksette nødvendige tiltak. Bedriftshelsetjenesten kan bistå i dette arbeidet. Det finnes mer informasjon om dette på [Arbeidstilsynets nettsider](#).

Risikoutsatte ansatte

Ansatte som tilhører grupper med høyere risiko for alvorlig forløp av covid-19 bør vurderes individuelt med tanke på tilrettelagt arbeid, eller omplassering i samråd med fastlege eller annen lege.

I noen situasjoner bør tilrettelegging av arbeidet vurderes for de som har moderat/høy risiko for alvorlig forløp. Hvis det blir mye smitte i samfunnet, vil dette også gjelde de som har lett økt risiko. Ved mye smitte i samfunnet kan det også bli aktuelt med sykemelding til personer med moderat/høy risiko hvis tilrettelegging ikke er mulig.

For nærmere informasjon om risikogrupper:

<https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/fakta/risikogrupper/>

Spesielt for ansatte

- Legg til rette for at ansatte kan utføre god håndhygiene (håndvask/hånddesinfeksjon).
- Ansatte benytter egne garderober om mulig, og sørger for å overholde nødvendige avstands- og hygieneregler.
- Vær ekstra oppmerksomme på hygiene rundt kjøkken/spiserom. Ulike ansattegrupper kan tildeles dedikerte tider i personalkantiner der det er praktisk mulig, og det tilrettelegges for 1 meter avstand. Det viktigste er at de som er i kantine holder avstand til hverandre og vasker hender/bruker hånddesinfeksjon før og etter mat.
- Pauseareal rengjøres regelmessig med vanlige rengjøringsmidler.
- Alle ansatte rydder og holder sine arbeidsplasser/stasjoner ryddige
- Felles nettbrett, datamaskiner/tastaturer vaskes etter bruk.
- Begrens bruk av offentlig transport der det er mulig.

For mer informasjon se:

- <https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/rad-og-informasjon-til-andre-sektorer-og-yrkesgrupper/rad-til-arbeidsplasser/?term=&h=1>

- <https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/rad-og-informasjon-til-andre-sektorer-og-yrkesgrupper/rengioring-og-desinfeksjon-ved-covid-19-til-sektorer-utenfor-helsetjenesten/?term=&h=1>

Smitteforebyggende tiltak for ansatte og gjester

Vurdering av egen helsetilstand

- Alle ansatte og besøkene skal vurdere egen helsetilstand med hensyn til symptomer på akutt luftveisinfeksjon, og ikke gå på jobb eller besøke alpinanlegg eller tilknyttede næringer hvis de tror de kan være syke.
- Ansatte og besøkende skal forlate anleggene og tilknyttede virksomheter umiddelbart dersom de utvikler symptomer på luftveisinfeksjon og informere arbeidsgiver.

Karantene

Personer som er underlagt karantene skal ikke oppholde seg i alpinanlegget eller tilknyttede virksomheter. Disse skal være i karantene i 10 dager for å hindre at de smitter andre før de selv får symptomer.

Reglene kan endres raskt og det er viktig at virksomhetene sørger for å følge oppdateringer fra myndighetene nøye.

For mer informasjon:

- <https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/fakta/avstand-karantene-og-isolering/>
- <https://helsenorge.no/koronavirus/karantene-og-isolasjon>

Litt, mye eller helt avstand?

Ved å holde avstand bremser vi korona (covid-19)

Til deg som er nærkontakt eller har vært på reise og skal i

KARANTENE

- Ikke gå på skole eller jobb.
- Ikke ta offentlig transport.
- Unngå besøk.
- Du kan gå tur, men med godt over 1 meters avstand til andre.
- Du kan gjøre helt nødvendige ærender i matbutikk eller apotek.
- Dere som bor sammen kan omgås normalt.
- De du bor med er ikke i karantene.
- Hvis du får symptomer på luftveisinfeksjon, skal du isolere deg og testes.
- Ved positiv test skal du over i hjemmeisolering.

Råd til alle i befolkningen

- Husk god hånd- og hostehygiene.
- Du og dine nærmeste kan omgås normalt.
- Hold økt avstand til andre enn dine nærmeste, minst 1 meter.
- Dersom du får symptomer på luftveisinfeksjon må du holde deg hjemme.
- Har du symptomer på covid-19 bør du testes.

Til deg som har påvist eller sannsynlig covid-19 og er satt i

HJEMMEISOLERING

- Hold deg hjemme.
- Hold helt avstand til andre du bor sammen med.
- Hvis mulig, bruk eget rom og bad.
- Vask overflater hyppig.
- Få hjelp til å handle.
- Avtal med legen din hvordan du skal følge med på helsetilstanden din.
- De du bor sammen med skal være i karantene.

Tre grunnpillarer for å bremse smittespredning

1. Syke personer skal holde seg hjemme
2. God hånd- og hostehygiene og forsterket renhold
3. Holde minst 1 meters avstand til andre enn sine nærmeste og generelt redusert kontakt mellom personer

Om lag åtte av ti voksne personer har kun milde symptomer som kan være vanskelige å skille fra andre luftveisinfeksjoner. De hyppigst initiale symptomer på covid-19 er halsvondt, forkjølelse og lett hoste, i tillegg til sykdomsfølelse, hodepine og muskelsmerter. Lukt og smaksans kan også påvirkes.

Personer som ikke kan være fysisk til stede i anleggene

- Personer som har nyoppståtte symptomer på luftveisinfeksjon, selv ved milde symptomer. Disse personene bør testes for covid-19.
- Personer som er i karantene og/eller isolasjon.

Man regner med at personer med symptomer er mest smittsomme, men viruset kan smitte 1-2 døgn før symptomstart og er antagelig mest smittomt rundt tidspunkt når symptomene oppstår. Symptomer på covid-19 kan være milde og vanskelige å skille fra andre luftveisinfeksjoner. Det er derfor viktig at personer med selv milde luftveissymptomer ikke møter fysisk på jobb eller i andre sammenhenger der de møter andre.

Dette skal kommuniseres tydelig til ansatte, gjester og andre besøkende.

Personer som kan være fysisk til stede

- Personer som ikke har symptomer på akutt luftveisinfeksjon.
- Ansatte, brukere og andre som har gjennomgått luftveisinfeksjon, og der det ikke er mistanke om eller påvist covid-19, kan være tilstede når de igjen er ved god allmenntilstand (det vil si at man føler seg frisk og feberfri).
- Ved gjennomgått covid-19 gjelder egne råd for når isolasjon/karantene kan oppheves, angitt av helsetjenesten og www.fhi.no
- Risikogrupper oppfordres til å søke råd fra lege før besøk i alpinanlegg.

Hvis en i husstanden til en ansatt eller gjest er syk

- Hvis en i husstanden har symptomer på akutt luftveisinfeksjon, men ikke bekreftet covid-19, kan den ansatte møte på arbeid som normalt og gjester kan besøke anlegget. De skal imidlertid dra hjem dersom de får symptomer på infeksjonssykdom.

Rutiner ved påvist smitte i anlegget – samarbeid med kommunen

- Ansatte og gjester som blir syke mens de er tilstede må dra hjem så snart det er mulig.
- Syke personer som må hentes av andre, bør vente på et eget rom eller ute der det ikke er andre.
- Syke personer bør ikke ta offentlig transport når de forlater anlegget
- Syke personer bør dekke til munn og nese hvis de ikke kan holde 2 meters avstand til andre for å redusere smittespredning.
- I etterkant rengjøres rom, toalett og andre områder der den syke har oppholdt seg. Vanlige rengjøringsmidler kan benyttes.
- Ved sannsynlig eller bekreftet covid-19 gjelder egne anbefalinger om isolasjon for den syke og karantene for nærkontakter.

- Kommunehelsetjenesten har ansvar for oppfølging rundt covid-19-tilfeller og for å beslutte nødvendige tiltak. Kommunehelsetjenesten definerer hvem som er nærkontakter til den syke og som derfor skal i karantene eller følges opp på annen måte, og om det er behov for informasjon til andre. Hvis det skulle bli behov for ytterligere tiltak er det kommunehelsetjenestens oppgave å vurdere og eventuelt gi pålegg om dette.

Varsling

- Ansatte som oppdager smitte skal varsle ledelsen umiddelbart.
- Ledelsen skal varsle kommunen umiddelbart

For mer informasjon se:

<https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/fakta/avstand-karantene-og-isolering/?term=&h=1>

God hånd- og hostehygiene reduserer smitte

- Håndvask med lunkent vann og flytende såpe er en effektiv måte å forebygge smitte. Alkoholbasert desinfeksjonsmiddel er et godt alternativ til håndvask der dette ikke er tilgjengelig.
- Ansatte og gjester oppfordres til å vaske hender grundig og hyppig:
 - Ved ankomst
 - Mellom ulike aktiviteter
 - Etter toalettbesøk
 - Før og etter kjøkkenarbeid og spising
- Engangs papirhåndklær benyttes etter håndvask.
- Desinfeksjonsmiddel og papirhåndklær gjøres tilgjengelig for ansatte og gjester i hele anlegget, og det sørges for hyppig etterfylling.
- Host i albuekroken eller i et papir som kastes. Utfør håndhygiene etterpå.
- Håndhilsning, klemming og fysisk kontakt unngås i den grad det er mulig.
- Unngå å berøre ansiktet.

For merinformasjon om håndvask og hygiene:

<https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/fakta/renhold-og-hygiene/?term=&h=1>

Godt renhold og vaskerutiner¹

Koronaviruset fjernes enkelt ved manuell rengjøring med vann og vanlige rengjøringsmidler. For utdypende informasjon om renhold, se Rengjøring og desinfeksjon til sektorer utenfor helsetjenesten FHI.

Gå gjennom rutiner og lokale renholdsplaner, og vurder om det er nødvendig å lage tilpasninger (organisering, ansvar og ressursbehov).

Det er ikke nødvendig å bruke ekstra beskyttelsesutstyr ved rengjøring. Vask hender etter at rengjøring er utført, også hvis man har brukt hansker under rengjøringen.

Det er ikke nødvendig å bruke desinfeksjon rutinemessig. Hvis desinfeksjon likevel brukes, må synlig skitt først tørkes bort med klut eller tørkepapir, ellers virker ikke desinfeksjonsmiddelet. Aktuelle desinfeksjonsmidler er alkoholbasert desinfeksjon og klorin.

¹ <https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/rad-og-informasjon-til-andre-sektorer-og-yrkesgrupper/mal-bransjestandard/#bruk-malen-for-aa-lage-egen-bransjestandard>

- **Det skal utpekes en smittevernsansvarlig per skift og per avdeling som har ansvar for å ivareta smittevernrutinene. Dette bør dokumenteres.**
- Vurder forsterket renhold i anlegget og særlig på utsatte områder. Ved svært lite smitte i samfunnet er det normalt tilstrekkelig med normalt renhold.
- Dørhåndtak, trappegelendre, penner, bankterminal, kasseapparat og andre gjenstander eller kontaktflater som berøres ofte, skal rengjøres hyppig og minst flere ganger daglig.
- Det er lagt til rette for kortbetaling eller annen kontaktløs betaling, og heiskortsalg uten berøring så langt det er mulig.
- Det skal lages sjekklister per område: lokaler, toaletter, vaskeservanter o.l. skal rengjøres minst en gang daglig. Det skal signeres når oppgaven er gjennomført.
- Renhold utføres fra rene til urene flater.

For nærmere informasjon: <https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/rad-og-informasjon-til-andre-sektorer-og-yrkesgrupper/rengjoring-og-desinfeksjon-ved-covid-19-til-sektorer-utenfor-helsetjenesten/?term=&h=1>

Munnbind

Helsemyndighetene understreker at munnbind kan være et tilleggstiltak til andre smittevernråd (avstand og god hygiene) i situasjoner hvor en har økende eller høyt smittepress, men det kan ikke erstatte andre tiltak.

Covid-19 smitter ved at viruset overføres fra luftveiene hos en smittet person til slimhinnene i øyne, nese eller munn hos en annen person. Du er trolig mest smittsom når du har symptomer, men personer uten symptomer kan også smitte. De viktigste smittevernrådene er derfor å holde avstand til andre, huske god håndhygiene og holde seg hjemme hvis du er syk.

Med dagens situasjon mener Folkehelseinstituttet at effekten av at alle bruker munnbind vil være svært liten, og at det derfor ikke er grunnlag for å anbefale generell bruk av munnbind i hele den norske befolkningen.

Lokale eller nasjonale helsemyndigheter beslutter om det skal gis anbefaling om bruk av munnbind.

Folkehelseinstituttets råd om munnbind er i tråd med anbefalingene fra Det europeiske smitteverninstituttet (ECDC) og Verdens helseorganisasjon (WHO).²

For mer informasjon: <https://helsenorge.no/koronavirus/munnbind>

Skianlegget

Det er viktig å legge til rette for å kunne opprettholde 1 meters avstand mellom personer i alle situasjoner. Det må unngås trengsel mellom personer i områder der det erfaringsmessig kan bli trengsel slik som i kø til skiheiser, inngangspartier, resepsjoner, toaletter, serveringssteder, butikker etc.

Det må være mulig å utføre håndhygiene ved behov, sørge for godt og frekvent renhold, særlig av hyppig brukte kontaktpunkter.

Smittevernveiledere for ulike bransjer: <https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/>

² <https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/fakta/renhold-og-hygiene/#bruk-av-munnbind-og-toeymunbind>

Registrering av besøkende/ansatte og smittesporing

For å lette helsemyndighetenes arbeid med smittesporing kan anlegg som har mulighet for det, etablere systemer for å registrere gjester. Dette kan, der det er mulig, gjøres gjennom:

- å legge til rette for å registrere besøkende i anleggene, f.eks. ved kjøp av alle typer heiskort: dagskort, ukekort og sesongkort. Registreringen kan gjøres elektronisk eller manuelt avhengig av anleggets størrelse og tilgjengelige elektroniske løsninger.
- legge til rette for å bestille på forhånd og forhåndsregistrere heiskort.
- føre oversiktlige og sporbare vaktlister.

Registreringen oppbevares i 10 dager for å lette myndighetenes smittesporing ved et eventuelt utbrudd. Gjestene skal informeres om at informasjon lagres i 10 dager og oversikten skal oppbevares på en forsvarlig måte.

Kapasitet i anlegget –Vurdere maks antall besøkende

Ledelsen i det enkelte anlegg har til enhver tid ansvar for å sørge for smittevernforvarlig drift. Som del av dette bør alle anlegg vurdere anleggets kapasitet med hensyn til antall besøkende og eventuelt utarbeide en modell for tilpasning til lokal smittesituasjon.

Heisområdet

Det skal, som ellers, legges til rette for å overholde godt smittevern og kontaktreducerende tiltak:

- Personer som er til stede, både gjester og ansatte, skal som ellers, tilstrebe å holde minst 1 meters avstand til andre som ikke er i samme husstand, og generelt redusere kontakt mellom personer.
- Det skal legges til rette for å unngå trengsel i heisområdet.
- Alle gjester skal informeres ved kjøp av heiskort om at de skal følge smittevernradene, og at de ikke skal være til stede i området ved symptomer på luftveisinfeksjon.
- Det skal være informasjonsmateriell lett synlig for å minne om smittevernradene.

Særskilt til ansatte

- Ansatte i heisene skal tilstredre å holde 1 meter avstand til gjestene.
- Dersom ansatte skal assistere gjester, bør vedkommende vaske eller desinfisere hendene før og etter kontakt. Ansatte bør ha hånddesinfeksjonsmiddel tilgjengelig.
- Alle ansatte skal gjøres kjent med smitteverntiltakene som gjelder for virksomheten, og legges til rette for at disse kan følges.

Skiheis

Rådene gjelder for alle type heiser: gondol, stolheis, t-krok og tallerkenheis.

Det skal, som ellers, legges til rette for å overholde godt smittevern og kontaktreducerende tiltak:

- Gjester oppfordres til, og det legges til rette for, å holde 1 meters avstand til andre enn eget reisefølge og egne hustrandsmedlemmer, samt generelt redusere kontakt mellom personer
- Det anbefales at gjestene tar heis sammen med sitt reisefølge og sine hustrandsmedlemmer. Gjestene informeres, og det legges til rette for dette gjennom at heiser ikke aktivt fylles.
- Det anbefales å fjerne «single-kø» for å redusere kontakt mellom personer.
- Unngå kontakt ansikt til ansikt.
- Gjester informeres om at de kan be om bistand ved behov, dette gjelder særskilt i barneheis.

Bransjeforeningen er i dialog med helsemyndighetene om praktisering av godt smittevern i skiheis.

Ski og utstyrsutleie

- Det bør legges til rette for køsystem og forhåndsreservering for å unngå ansamling av folk, der det er mulig.
- Plakater og gulvinformasjon som tilrettelegger for å holde 1 meters avstand, og ensrettet bevegelsesmønster der det er mulig.
- Det legges til rette for kortbetaling eller annen kontaktløs betaling.
- Alle hjelmer og annet utstyr rengjøres med vann og såpe eller desinfiseres etter bruk. Som et alternativ kan hjelmene settes i karantene i 24 timer.
- Hjelmer og staver skal flyttes bak disk for å unngå unødvendig berøring.
- Alle berøringsflater slik som bankterminaler og benker desinfiseres hyppig.

For mer informasjon se:

<https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/rad-og-informasjon-til-andre-sektorer-og-yrkesgrupper/rengjoring-og-desinfeksjon-ved-covid-19-til-sektorer-utenfor-helsetjenesten/?term=&h=1>

Skiskole

- Syke personer skal ikke delta på skiskole hverken som deltaker eller instruktør
- Det skal sørges for god hånd- og hostehygiene.
- Personer som deltar på skiskole, skal kunne holde minst 1 meters avstand til personer som ikke er i samme reisefølge.
- Det skal informeres om smitteverntiltakene før oppstart.
- Arrangøren skal ha oversikt over hvem som er til stede for å sikre en rask smittesporing
- Det anbefales maksimalt 20 personer i en gruppe.
- Flere grupper på inntil 20 personer kan samles dersom gruppene holdes adskilt og de enkeltvis og samlet kan overholde smittevernrådene.
- Det bør vurderes å redusere antall deltakere og øke antall instruktører.
- Deltakerne bør deles inn i faste grupper, og fortrinnsvis samle deltakere som omgås i andre sammenhenger.
- Begrens kontakt mellom hånd og ansikt og begrens deling av felles utstyr og gjenstander.
- Rengjør med vann og såpe alt felles utstyr før og etter bruk og ved nødvendig bytte mellom personer.

For mer informasjon se egen veileder for idretten:

<https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/smittevern-for-idrett-covid-19>

Skirenn/konkurranser/treningssamlinger

Se Skiforbundets koronaveileder: <https://www.skiforbundet.no/norges-skiforbund/nyheter/2020/9/nsfs-koronaveileder/>

For mer informasjon se Folkehelseinstituttets hjemmeside:

<https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/rad-og-informasjon-til-andre-sektorer-og-yrkesgrupper/anbefalinger-ved--store-arrangementer-knyttet-til-koronasmitte-i-norge/>

Skipatrolje

- Det bør tilstrebes å inndelegge patruljene til faste arbeidslag.
- Skipatroljen skal kun transportere personer tett på scooter når det anses nødvendig

- Patruljen skal bruke munnbind når de transporterer pasienter med symptomer på luftveisinfeksjon på samme måte som helsepersonell.

Transport - skibusser og skitaxi

Informasjon til passasjerer

Det skal være informasjonsmateriell for gjester på alle transportmidler, samt på holdeplasser og andre områder der gjester oppholder seg (plakater, informasjonsskjermer og annet).

Alle gjester bør informeres om at man ikke skal bruke kollektivtransport ved symptomer på luftveisinfeksjon, eller hvis man er i karantene eller isolering. Gjester bør også få informasjon om anbefalte smitteverntiltak.

Det anbefales at alle skibusser og taxier følger helsemyndighetenes smittevernveileder for kollektivtransport.

Særskilt om ansatte

- Sjåførere og annen betjening bør tilstrebe å holde en meters avstand til gjestene. Kontakt mellom ansatte og gjester kan begrenses, for eksempel ved at ansatte betjener kun en del av transportmiddelet.
- Dersom den ansatte skal assistere gjester bør den ansatte vaske eller desinfisere hendene før og etter kontakt. Behov for smittevernutstyr vurderes i hvert enkelt tilfelle. Ansatte bør ha hånddesinfeksjonsmiddel tilgjengelig.
- Alle ansatte skal gjøres kjent med smitteverntiltakene som gjelder for virksomheten, og legges til rette for at disse kan følges.

Taxi

- Passasjerer bør sitte i baksetet.

For mer informasjon om buss og taxi se: <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/smittevern-i-kollektivtransport-covid-19>

Serviceområder og butikker

- Det bør være en meters avstand mellom personer i alle områder. Der det er behov, kan det være aktuelt med begrensning av antall personer som kan være i lokalet samtidig
- Unngå for stor personbelastning i ventearealene.
- Der forholdene ligger til rette for det, kan også venteområder være utendørs.
- Trange fellesarealer bør ikke brukes til opphold. Hvis dette ikke kan unngås, kan det settes frem stoler for å sikre tilstrekkelig avstand og begrense antall personer som benytter det samtidig.
- Personer kan passere hverandre og være kortvarig i samme område uten større smitterisiko.
- Det legges til rette for forhåndssalg for å minske ansamling av folk.
- Det bør legges til rette for heiskortsalg og annet billettsalg ved f.eks. bruk av automater i friluft.
- Det bør etableres oppmerking eller nummersystem som bidrar til minimum 1 meters avstand.
- Ansatte skal sørge for å holde minst 1 meters avstand. Det er greit å passere hverandre i kortere tidsrom.
- Det er lagt til rette for kortbetaling eller annen kontaktløs betaling.

- Alle berøringsflater slik som bankterminaler og benker rengjøres eller desinfiseres hyppig.

For mer informasjon se egen veileder for varehandel og arbeidsliv:

<https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/koronavirus/naeringsliv-arbeidsliv-og-arbeidsmiljo#rad-til-all-varehandel-inkludert-dagligvarehandel>

Garderobe og dusjanlegg

- 1 meters avstand bør opprettholdes mellom personer
- Det lages merking for 1 meters avstand mellom de som oppholder seg i garderober og dusjer.
- Forsterket renhold, spesielt berøringspunkter og overflater (dørhåndtak, hårføner, trappegelendre, toalettseter, kraner, dispensere, benker, garderobeskap mv.). Kontaktflater som berøres ofte rengjøres hyppig avhengig av antall personer og kontakthypighet.
- Hårføner kan brukes hvis man utfører håndvask før og etter bruk.
- Gangsoner i dusj- og badeanlegg vaskes hyppig.

Cafeer, restauranter, barer, afterski, varrestuer utearrangementer og kjøkken

Alle disse må følge følg krav til smittevern faglig forsvarlig drift ved serveringssteder, §14a i covid-19-forskriften.

Serveringssteder, som restaurant, kafe, bar og pub, og utested, som diskotek, nattklubb og lignende, kan holde åpent dersom driften er smittevern faglig forsvarlig. Smittevern faglig forsvarlig drift innebærer at virksomheten skal sørge for at besøkende og personell kan holde minst 1 meters avstand til personer i annen husstand, at den har utarbeidet rutiner for god hygiene og godt renhold, og at disse rutinene blir overholdt.

Ved serveringssteder som har skjenkebevilling skal servering av alkohol skje ved bordservering, og det skal være sitteplasser til alle gjester. Kommunen kan forby skjenking av alkohol etter smittevernloven § 4-1.

Utøvelse av skjenkebevilling etter alkoholloven kapittel 4 og 5 og forskrift om alkoholordningen for Svalbard kapittel 3 skal opphøre kl. 24.00. Konsum av skjenket alkoholholdig drikk må opphøre senest 30 minutter etter dette.

Utearrangementer må følge krav til arrangementer i forskriftens § 13

For mer informasjon:

- Råd om arrangementer: <https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/rad-og-informasjon-til-andre-sektorer-og-yrkesgrupper/anbefalinger-ved--store-arrangementer-knyttet-til-koronasmitte-i-norge/?term=&h=1>

Se mer informasjon i bransjeveileder for serveringssteder:

<https://www.nhoreiseliv.no/bransjer/servering/dokument/2020/trygg-servering-bransjeveileder/>

For kjøkken se forskriftsfestede krav i covid-19-forskriftens §15:

https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2020-03-27-470#KAPITTEL_3.

Arrangementer

Alle arrangementer med mer enn 200 personer er forbudt.

Med arrangement menes:

1. Idrettsarrangement, inkludert stevne, cup og kamp, men ikke organisert trening. En treningskamp vil kunne regnes som et arrangement hvis den samler tilskuere.
2. Kulturarrangement, inkludert konserter, utstillingsåpninger, opera, ballett, teater og kino, men ikke organiserte øvelser, treninger og prøver
3. Andre arrangementer, inkludert seminarer, varemesser, midlertidige markeder, bursdager, bryllup, begravelser og religiøse samlinger. Midlertidige markeder og liknende vil kunne regnes som et arrangement hvis den samler folk

<https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/koronavirus/arrangementer-gruppestorrelse-og-avstand#arrangementer-pa-offentlig-sted-kan-ikke-gjennomfores-med-flere-200-personer-tilstede>

Arrangør må kunne formidle kontaktinformasjon videre til helsetjenesten dersom det blir nødvendig med smitteoppsporing. Det er helsetjenesten som er ansvarlig for å gjennomføre en evt. smitteoppsporing.

Arrangøren er ansvarlig for:

- å ha oversikt over hvem som er til stede for å kunne bistå kommunen ved en eventuell senere smitteoppsporing. Dersom det, for å finne tilbake til deltakerne er nødvendig nedtegne en egen oversikt over de tilstedeværende med kontaktopplysninger, skal denne slettes etter 10 dager.
- å iverksette tiltak som bidrar til at syke ikke deltar på arrangementet
- å følge relevante standarder om smittevern
- å tilrettelegge for at avstandskrav og smittevern kan følges under hele arrangementet³

Kommunikasjon

Hovedbudskap

- Hold minst 1 meter avstand
- Vask hendene ofte
- Nys og host i albuekroken.
- Kom frisk. Reis hjem igjen hvis du har akutte luftveissymptomer.

Informasjon til gjester og forhåndsbookinger fra Norge og andre land

Alle gjester bør, når de bestiller reisen, oppholdet eller andre aktiviteter, minnes om smittevernanbefalingene og karantene/innreisebestemmelser, i tråd med myndighetenes råd.

Det bør også minnes om dette når oppholdet er nært forestående, for eksempel med SMS-varsel.

Informasjon bør gjøres tilgjengelig på flere språk, på egne nettsider, brosjyrer, og kjøps- og bestillingspunkt.

³ <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/dep/kud/nyheter/2020/bransjestandarder-pa-kultur--idrett--frivillighet--og-mediefeltet/sporsmal-og-svar-om-bransjestandarder-og-smittevernsveiledere/id2702872/>

Turoperatører og andre samarbeidspartnere bør gjøres oppmerksomme på de til enhver tid gjeldene regler og råd.

Kilder og nyttige nettsider

For mer informasjon se egen veileder for idretten:

<https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/smittevern-for-idrett-covid-19>

Se Skiforbundets koronaveileder:

<https://www.skiforbundet.no/norges-skiforbund/nyheter/2020/9/nsfs-koronaveileder/>

Renhold

<https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/rad-og-informasjon-til-andre-sektorer-og-yrkesgrupper/rengjoring-og-desinfeksjon-ved-covid-19-til-sektorer-utenfor-helsetjenesten/>

Trygg servering

<https://www.nhoreiseliv.no/bransjer/servering/dokument/2020/trygg-servering-bransjeveileder/>

Mattilsynets råd til næringsmiddelvirksomheter finnes her

https://www.mattilsynet.no/Utbrudd_av_koronavirus/Mat_og_drikkevann/til_naeringsmiddelvirksomheter.37927

Råd til all varehandel. <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/koronavirus/naeringsliv-arbeidsliv-og-arbeidsmiljo#rad-til-all-varehandel-inkludert-dagligvarehandel>

Bedriftshelsetjeneste

<https://www.arbeidstilsynet.no/tema/biologiske-faktorer/coronavirus-tiltak-i-arbeidslivet-mot-smitte/>

Oppfølging av nærkontakter, karantene og hjemmeisolering

<https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/helsepersonell/hjemmekarantene-og-hjemmeisolering-i-forbindelse-med-covid-19/>

Større arrangementer

<https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/koronavirus/arrangementer-gruppestorrelse-og-avstand#arrangementer-pa-offentlig-sted-kan-ikke-gjennomfores-med-flere-200-personer-tilstede>

Det anbefales at alle skibusser følger helsemyndighetenes smittevernveileder for kollektivtransport

<https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/smittevern-i-kollektivtransport-covid-19>

Munnbind

<https://helsenorge.no/koronavirus/munnbind>

Oppfølging av smittede

<https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/testing-og-oppfolging-av-smittede/definisioner-av-mistenkte-og-bekreftede-tilfeller-med-koronavirus-coronavir/>

Karanteneregler

<https://helsenorge.no/koronavirus/karantene-og-isolasjon>

Sjekkliste for godt smittevern

Tiltak	Merknad
Ledelsens overordnede ansvar	
Opplæring av ansatte og andre ved at de gjøres kjent med innholdet i denne veilederen	
Informasjon til gjester om nye rutiner	
Lage plan for hygienetiltak og renhold	
Vurdere å lage plan for alternerende oppmøtetider og oppmøtesteder	
Opprette dialog med eventuelle ansatte som er i risikogruppe og som kan ha behov for tilrettelegging	
Syke personer skal ikke møte i tjenestene	
Syke personer skal holde seg hjemme, selv ved milde symptomer.	
Tjenestestedet skal forlates dersom ansatte eller gjester blir syke.	
God hygiene	
Sikre at det er nok såpe og tørkepapir tilgjengelig ved alle håndvaskstasjoner og toaletter	
Henge opp plakater om håndvaskrutiner og hostehygiene	
Vask hendene ofte og grundig (bruk ev. hånddesinfeksjon)	
Host og nys i papirlommetørkle eller i albukroken	
Plan for renhold inkludert hyppighet og metode	
Forsterke renholdet på utsatte områder som berøres hyppig (dørhåndtak, gelendre, bordplater, osv.)	
Plassere alkoholbasert desinfeksjon der ikke håndvask er tilgjengelig	
Redusert kontakt mellom personer	
Tilstrebe minst 1 meters avstand mellom personer, gjerne mer	
Plan for å holde avstand i fellesarealer som garderobes, venterom, toaletter, heiser etc	
Merking på gulv for å sikre avstand i områder der det kan oppstå trengsel	
Begrens antall tilstedeværende personer	
Vurdere bruk av rom i forhold til antall personer, ta i bruk større lokaler hvis mulig	
Plan for avstand mellom personer og hygienetiltak ved måltider/i kantine	

Risikovurdering av arrangementer

Risikovurdering kan omfatte punktene beskrevet i tabellen under.

Risikofaktor	Vurdering	Risikoreducerende tiltak
Smittespredning av covid-19 i kommunen	Ved lokal smittespredning er det stor risiko for smitte ved arrangementer	Avlyse / utsette Webinar eller lignende hvis mulig
Internasjonal deltagelse	Gjester fra røde land skal i karantene Ansatte fra røde land skal i karantene Det iht. covid-19-forskriftens §6, 8. ledd for arbeidstakere som kommer fra EØS-/Schengenområder kan det gis unntak fra karanteneplikt forutsatt testing to ganger, jf. https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2020-03-27-470#KAPITTEL_2 .	Sikre god informasjon Personer med luftveissymptomer skal ikke komme på arrangementet
Risikogrupper	Eldre personer og personer med underliggende kronisk sykdom har høyere risiko for alvorlig forløp av covid-19	Sikre god informasjon Hygienetiltak
Innendørs eller utendørs arrangement	Det er større smitterisiko ved innendørs arrangementer enn utendørs	Vurder om hele eller deler av arrangementet kan holdes utendørs
Antall deltagere / utøvere / publikum	Et stort antall deltagere/utøvere/publikum og tett kontakt øker risiko for smitte. Avstandskrav (minimum en meter mellom personer) må overholdes.	Begrense antall Redusere nærkontakt, for eksempel ved å redusere antall publikum, regulere publikumsområder, øke antall toaletter
Åpent arrangement	Det vil være usikkerhet rundt antall, tilstedeværelse av personer fra utbruddsområder, risikogrupper og annet. Åpent arrangement er per nå ikke tillatt	Kartlegge og estimere antall Begrense antall deltagere hvis mulig
Matsservering / alkoholserving	Matsserveringssteder er ofte forbundet med tett kontakt. Alkoholserving kan redusere effekt av smitteverntiltak	Hygienetiltak Øke kapasitet på antall serveringssteder og spiseplasser eller eventuelt avvikle hele eller deler av serveringstilbudet
Transport	Transport til og fra arrangementer er ofte forbundet med smitterisiko på grunn av tett kontakt	Øke kapasitet på transport Sikre godt renhold på transportmidler Se veileder for kollektivtransport
Varighet på arrangementet	Langvarige arrangementer vil kunne øke sannsynlighet for smittespredning	Vurdere å korte ned arrangementet

Sjekkliste for godt smittevern i forbindelse med arrangementer

Tiltak	Merknad
Arrangørens overordnede ansvar	
Sørge for at ansatte er kjent med gjeldende smitteverntiltak	
Sørge for at det foreligger en plan for håndtering, isolering og oppfølging av mistenkt smittede, samt for rengjøring av lokale eller toalett der den syke har oppholdt seg	
Sørge for å ha oversikt over hvem som er tilstede på arrangementet for å kunne bistå kommunen ved en ev. smitteoppsporing	
Gjøre informasjon om gjeldende smitteverntiltak tilgjengelig via informasjonsplakater eller annet informasjonsmaterieil	
Informere deltagere/utøvere/publikum om gjeldende smitteverntiltak før oppstart. Vurdere om informasjonen bør gjøres tilgjengelig på flere språk	
Sikre at det er tilstrekkelig med ansatte for å kunne ivareta anbefalte smitteverntiltak	
Hygienetiltak	
Sikre at det er nok såpe og tørkepapir tilgjengelig ved alle håndvaskstasjoner og toaletter	
Sikre at tilstrekkelig antall håndvask/hånddesinfeksjon punkter er tilgjengelig for deltagere/utøvere/publikum	
Henge opp plakater om håndvaskrutiner og hostehygiene	
Henge opp alkoholbasert desinfeksjon der håndvask ikke er tilgjengelig	
Redusert kontakt mellom personer	
Sikre at arealene tillater at avstandskravene kan ivaretas mellom personer under hele arrangementet	
Vurder å introdusere merking på gulv for å sikre avstand i områder der det kan oppstå trengsel	
Informere om å begrense bruk av offentlig transport til og fra arrangementet der det er mulig	
Begrense antall ledsagere utover det som er nødvendig	
Renhold	
Gjennomgå lokale renholdsplaner med tanke på organisering, ansvar og ressursbehov, og gjøre tilpasninger der det er behov. Det bør legges en plan for hyppighet og metode for renhold	
Sørge for forsterket renhold av sanitæranlegg og hyppig berørte kontaktflater	